

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a 2007–2013. évi, aktív európai polgárságot támogató, »Európai polgárokat« című program létrehozásáról”

(2006/C 115/18)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

TEKINTETTEL a 2007–2013. évi, aktív európai polgárságot támogató, „Európai polgárokat” című program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra vonatkozó javaslatra COM (2005) 116 final;

TEKINTETTEL az Európai Bizottság 2005. április 6-i határozatára, mely szerint az EK-Szerződés 151. cikke, 265. cikkének első bekezdése és 308. cikke értelmében kikéri az RB véleményét a 2007–2013. évi, aktív európai polgárságot támogató, „Európai polgárokat” című program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra vonatkozó javaslat tárgyában;

TEKINTETTEL elnökének 2005. január 20-i határozatára, mely szerint az „Alkotmányos ügyek és európai kormányzás” szakbizottságot megbízza a 2007–2013. évi, aktív európai polgárságot támogató, „Európai polgárokat” című program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra vonatkozó javaslatról szóló vélemény kidolgozásával;

TEKINTETTEL a 2004. október 29-én aláírt, Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződésre, különösen annak I–10. és III–280. cikkére;

TEKINTETTEL a Tanács 2004. január 26-i, 2004/100/EK határozatára az aktív európai polgárság (polgári részvétel) támogatását célzó közösségi cselekvési program létrehozásáról ⁽¹⁾;

TEKINTETTEL 2003. november 20-án kiadott véleményére „az aktív európai polgárság (polgári részvétel) támogatását célzó közösségi cselekvési programot létrehozó tanácsi határozatra irányuló javaslatról”, valamint az Európai Bizottságnak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett közleményéről „a kibővült Európai Unióban tartandó, 2004. évi európai parlamenti választásokon való, valamennyi polgárra kiterjedő részvétel biztosítása érdekében a tagállamok által hozandó intézkedések” tárgyában (CdR 170/2003 fin ⁽²⁾);

TEKINTETTEL az Európai Bizottság által a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett, az Európai Unió érdekeit szolgáló tájékoztatási és kommunikációs stratégiáról szóló közlemény (COM (2002) 350 final) tárgyában alkotott véleményére (CdR 124/2002 fin ⁽³⁾);

TEKINTETTEL az Európai Bizottság uniós polgárságról szóló negyedik jelentésére (2001. május 1. – 2004. április 30.) – (COM (2004) 695 final);

TEKINTETTEL az Európai Bizottság által „Az uniós polgárság működésbe hozása: az európai kultúra és sokszínűség támogatása az ifjúsági, kulturális, audiovizuális és a polgári részvételt elősegítő programok révén” címen kiadott közleményre – (COM (2004) 154 final);

TEKINTETTEL az „Alkotmányos ügyek és európai kormányzás” szakbizottság által 2005. október 4-én elfogadott véleménytervezetre (CdR 120/2005 rev 2), előadó: **Claude du GRANRUT**, Picardie régió önkormányzatának tagja, Senlis város polgármesterének első helyettese, FR/EPP);

- 1) **MIVEL** az Európai Közösséget létrehozó szerződés második része az uniós polgárságot olyan módon hozta létre, hogy 17. cikke értelmében az uniós polgárság kiegészíti és nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot; továbbá ezeket a rendelkezéseket I–10. cikkében az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés is tartalmazza; továbbá ez a szerződés tartalmaz egy „Az Unió demokratikus működése” címet viselő szövegrészt (VI. cím);
- 2) **MIVEL** az uniós polgárság gyakorlására elsősorban a polgárokhoz közel kerül sor; továbbá a helyi és regionális önkormányzatoknak a szubszidiaritás elve értelmében aktív szerepet kell játszaniuk támogatásában;

⁽¹⁾ HL L 30., 2004.2.4., 6. o.

⁽²⁾ HL C 73., 2004.3.23., 46. o.

⁽³⁾ HL C 73., 2003.3.26., 46. o.

- 3) **MIVEL** a közösségi döntéshozatal folyamatában a helyi és regionális önkormányzatok képviselőjeként és a polgárközeli demokrácia védelmezőjeként rendkívül közlel érintett az uniós polgárság támogatása és gyakorlatba történő átültetése által;
- 4) **MIVEL** fent említett, 2004. január 26-i határozatával a Tanács az aktív uniós polgárság támogatását célzó hároméves közösségi cselekvési programot hozott létre; továbbá az e program keretében 72 millió eurós nagyságrendű finanszírozással megkezdett intézkedéseket folytatni kell;
- 5) **MIVEL** az Európai Unió bővítésével összefüggésben különös erőfeszítést igényel az uniós polgárság támogatása az új tagállamokban;
- 6) **MIVEL** az Európa Tanács 2005-öt a „Demokráciára Nevelés Európai Événé” nyilvánította, hogy felhívja a figyelmet az oktatás és a nevelés jelentőségére az emberi jogok terjesztésében és védelmében; továbbá 2005-ben Varsóban az Európa Tanács 3. csúcstalálkozójához kapcsolódóan ifjúsági csúcstalálkozóra került sor, amely megmutatta, hogy a cselekvésre kész és új identitásának tudatában lévő ifjúság jelenti az aktív európai polgárság előmozdításának leghatékonyabb módját;

a 2005. november 16–17-én tartott 62. plenáris ülésén (a november 17-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

1. A Régiók Bizottsága észrevételei

A Régiók Bizottsága

1.1 **megítélése szerint** az Európai Uniónak jobban fel kell hívnia polgárai figyelmét arra, hogy nemzeti állampolgárságukon túl uniós polgársággal is rendelkeznek;

1.2 **meggyőződése szerint** az Unió megnövekedett sokszínűsége, mely tíz új tagállam 2004. május 1-jén történt csatlakozásából és további államok küszöbönálló csatlakozásából adódik, célirányos erőfeszítéseket tesz szükségessé az aktív európai polgárság előmozdítása érdekében mind ezekben az új tagállamokban, mind a másik tizenöt tagállamban, ahol az európai polgárság gondolatának népszerűsítésekor tekintetbe kell venni a bővítésből következő kulturális, társadalmi és nyelvi gazdagodást;

1.3 **aggodalmának ad hangot**, amiért az európai polgárok úgy érzik, hogy az Európai Unió döntéseit tőlük távol hozzák, és nem jutnak elég információhoz – ez tartózkodáshoz vezet az Európai Unió politikai fejlődésével kapcsolatban;

1.4 **hangsúlyozza** a helyi és regionális önkormányzatok központi szerepét az aktív európai polgárság megteremtésében;

1.5 **üdvözl**i az aktív európai polgárság támogatását célzó, a 2007–2013 közötti időszakban 235 millió euróval gazdálkodó közösségi cselekvési programot létrehozó határozatra irányuló javaslatot. Ez a program a 2004–2006 közötti időszakra meghirdetett program helyébe lép majd, melynek szerény – 72 millió eurós – költségvetésével kapcsolatban a Régiók Bizottsága sajnálatát fejezte ki fent említett 170/2003. sz. véleményében;

1.6 **véleménye szerint** az uniós polgárság támogatása olyan több területet átfogó téma, amelyet az Európai Unió más intézkedéseiben is tekintetbe kell venni. Így az oktatás, a kultúra és az ifjúság területén elfogadott programoknak ki kell terjedniük az uniós polgárságra, csakúgy, mint a „Szabadság, biztonság és a jog érvényesülése” Főigazgatóság által az

alapvető jogok és az uniós polgárság 2007–2013-as programja keretében kezdeményezett intézkedéseknek;

1.7 **megítélése szerint** azonban az olyan programok bizonyos elemei, amelyek az európai polgárok közös értékeivel, valamint történelmük meghatározó eseményeivel kapcsolatosak, jelentős részben alapoznak az „uniós polgárság” gondolatára, és inkább az „Európai polgárokat” programban lenne a helyük;

1.8 **úgy véli**, hogy az uniós polgárság előmozdítását szolgáló projektek javításának első lépése a legjobb gyakorlatok egymással való megosztását helyi és regionális szinten támogató intézkedések kidolgozása;

1.9 **üdvözl**i az Európai Bizottság erőfeszítéseit, melyekkel a tárgyalt javaslat kidolgozásának keretében nagyszabású nyilvános konzultációt hívott életre, melynek záróakkordjaként a Régiók Bizottságának bevonásával 2005. február 3–4-én konzultációs fórumot rendezett;

1.10 **egyértért azzal**, hogy a cselekvési programban elsőbbséget élveznek a testvérvárosi kapcsolatok, melyekre a javaslat a program teljes költségvetésének kis híján egyharmadát szánja;

1.11 mindazonáltal **megállapítja**, hogy az új program pénzügyi terve alapján a finanszírozott projektek számának csökkenése várható, és **aggodalmának ad hangot** a tekintetben, hogy ez eltántoríthatja a projektek kezdeményezőit;

1.12 **megítélése szerint** a tagállami jogszabályokat tiszteletben tartva a testvérvárosi kapcsolatok analógiájára a többi helyi és regionális önkormányzat által létrehozandó partnerségeket is elő kell segíteni;

1.13 **megítélése szerint** a több nemzeti kultúrával érintkező, határokon átnyúló térségek a legígéretesebbek az európai identitás kialakulása szempontjából, és **támogatásáról biztosítja** azt a – különösen a Regionális Főigazgatóság keretében elindult – gondolkodási folyamatot, mely az európai polgárság dimenzióját integráló, határokon átnyúló együttműködési struktúrák kialakítására irányul;

1.14 **egyért** a programnak az EFTA-országok, az Európai Gazdasági Térségről szóló egyezmény aláírói, az előcsatlakozási stratégiával rendelkező tagjelölt országok, valamint – a 2003. június 19–20-án Thesszalonikiben tartott Európai Tanács következtetéseknek megfelelően – a nyugat-balkáni országok számára való megnyitásának elvével, azonban **sajnálja**, hogy a határozatjavaslat figyelmen kívül hagyja az Unió területén kívül tartózkodó uniós polgárokat;

1.15 **egyért** az aktív európai civil társadalom támogatásával, és **hangsúlyozza**, hogy az ehhez kapcsolódó projekteknek elsőbbséget kell élvezniük;

1.16 **kiemeli** az aktív tájékoztatási és kommunikációs politika hosszú távú jelentőségét, melyet hasznosabbnak tart a nagy feltűnést keltő, de gyakran elhanyagolható hatású rendezvények rendszeres tételénél;

1.17 **üdvözi** a programok kedvezményezettjeit sújtó adminisztratív kööttségek enyhítése érdekében tett erőfeszítéseket, melyek mindemellett tiszteletben tartják a hatályos – még tökéletesítésre szoruló – pénzügyi szabályokat;

1.18 **üdvözi** a tervezett monitoring- és értékelési folyamatot, ezen belül a 2010-re, 2011-re és 2015-re előirányzott három jelentést, de **sajnálja**, hogy nem áll rendelkezésre köztes értékelés a 2004–2006-os hároméves programról.

2. A Régiók Bizottsága ajánlásai

A Régiók Bizottsága

2.1 **kívánatosnak tartja**, hogy az Európai Parlament és a Tanács haladéktalanul fogadják el ezt a határozatot, így biztosítva a jelenleg a 2004–2006-os hároméves program keretében folytatott tevékenységek folyamatosságát;

2.2 **arra ösztönzi** az Európai Bizottságot, hogy valamennyi javaslatába, így különösen az oktatás, a kultúra, az ifjúság és az alapvető jogok védelme területén kidolgozandókba, építse be az uniós polgárság gondolatát, és más programok bizonyos

elemeit – amennyiben azok elsősorban az uniós polgárság népszerűsítésére irányulnak – csoportosítsa át ebbe a programba;

2.3 **véleménye szerint** a tervezett pénzügyi keret növelésére és önálló költségvetési tételként való szerepeltetésére van szükség az európai polgárság új tagállamokban történő támogatása érdekében;

2.4 **hangsúlyozza** annak szükségességét, hogy a testvérvárosi kapcsolatok sűrűbben hálózzák be Európát, és **javasolja**, hogy más helyi és regionális önkormányzatokat is ösztönözzenek a testvérvárosi kapcsolatok analógiájára kialakított partnerségek létrehozására, illetve a létező partnerségekben való részvételre, ihletet merítve a már megismert legjobb gyakorlatokból;

2.5 **megítélése szerint** különös figyelmet érdemel az európai polgárság támogatása a határokon átnyúló térségekben;

2.6 annak megfontolását **kéri**, hogyan lehetne az európai polgárságot az Unió területén kívül tartózkodó uniós polgárok körében is népszerűsíteni;

2.7 **ösztönzi** egy nem utolsósorban a fiatalokat megcélzó, hosszú távú tájékoztatási és kommunikációs politika kialakítását, mely egyértelmű európai arculattal rendelkezne;

2.8 **kéri** az adminisztratív kööttségek enyhítését célzó erőfeszítések folytatását;

2.9 **kívánatosnak tartja**, hogy a helyi és regionális hatóságok tevékeny szerepet játsszanak a tájékoztatási és kommunikációs politika megvalósításában;

2.10 **javasolja** az európai polgárságra való iskolai és egyetemi nevelést elősegítő ajánlás kidolgozását. Az oktatás kérdésében illetékes önkormányzatok képviselőiben részt kíván venni ebben az Európai Bizottság irányítása alatt kidolgozandó intézkedésben.

Brüsszel, 2005. november 17.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB